

Bakalářská práce Milana Knoblocha s názvem *Komparace přechodu k demokracii v Chile a Portugalsku* se věnuje, jak už název napovídá, srovnání demokratických tranzicí v těchto dvou zemích. Vymezené téma je vybrané dobře a je adekvátní pro analytické zpracování v bakalářské práci. Sám autor potom uvádí, že si téma vybral zejména kvůli rozdílům v závěrech odborníků, kteří se oběma případy zabývali, a že transformace režimů v obou zemích „byla provázena řadou polemik, analýz a výstupů“ (str. 2), bohužel ale neuvádí, zda bylo myšlenkou jeho anebo myšlenkou jiných autorů porovnávat právě tyto dva případy. V každém případě by si právě výběr případů zasloužil o něco lepší obhajobu.

Práce je členěna velmi přehledně do čtyř kapitol, přičemž dvě jsou teoretické a dvě analytické. V první z teoretických kapitol se autor věnuje nedemokratickým režimům obecněji a ve druhé cílí svoji pozornost přímo na přechody k demokracii. Teoretická část je přehledná, dostačující a vytváří dobrý základ pro analytickou část práce. Měl bych zde pouze dvě drobné výtky: autor práce by mohl zařadit, kromě „klasiků“ těchto teorií, také některé novější, ne tolik exponované autory. U podkapitoly o konceptu přechodů k demokracii Alfreda Stepana potom úplně chybí odkaz na jakékoliv Stepanovo dílo, autor čerpá pouze z druhotných zdrojů.

V první kapitole analytické části pak autor představuje jakousi genezi vývoje režimů v Chile a Portugalsku od režimu, který panoval před vybraným nedemokratickým režimem, přes tento až po demokratický režim. Zařazení této kapitoly kvituji, protože k hodnocení přechodu k demokracii je nezbytně nutné znát charakter nedemokratického režimu před ním. Druhá analytická kapitola se pak věnuje přechodům k demokracii. V obou kapitolách autor rozebírá nejdříve jednotlivé případy, aby je poté v závěrečné podkapitole komparoval. Jednotlivé podkapitoly jsou u obou případů konstruovány identicky, aby poté závěrečná komparace případů byla jednodušší, což je určitě správný postup. Myslím si však, že autor práce mohl v zařazování případů použít více typologií než vždy jen jednu (u nedemokratických režimů používá typologii Juana Linze, u přechodů k demokracii pak Huntingtonovu typologii), mohlo by mu to pomoci ke zpřesnění zařazení případů.

Co se týče formální stránky práce, z hlediska úprav prakticky nemám výtku. K čemu bych ale výhradu měl, to jsou zdroje použité v práci. Rozhodně bych se vyhýbal používání zdrojů, jako jsou Euportál, Komunistický svaz mládeže a další. Jedná se o názorové weby, kde se v člancích uvádí (pokud vůbec) jen minimum dalších zdrojů, většina z nich přitom pochází ze stejného či obdobného webu nebo média. U těchto článků tak hrozí nebezpečí zkreslení informací názorovým zaměřením jejich autora nebo autorů, přičemž tím mohla utrpět i kvalita této bakalářské práce. Některé rozsáhlejší pasáže jsou však vystavěny právě na těchto zdrojích. Celkový dojem také trochu kazí to, že v poznámkách pod čarou většinou chybí odkaz na uváděná data. Logicky potom vznikají situace, kdy si čtenář nemůže ověřit původ daných tvrzení (jako například u poznámky číslo 32 na straně 41, v níž je charakteristika technokratického režimu přinejmenším diskutabilní). Z jazykového hlediska mám problém s občas kostrbatými nebo nejasnými formulacemi (např. v poznámce pod čarou na straně 29, z jejíž formulace není úplně jasné, co tím chtěl autor říci) a s některými překlepy, kterých však, vzhledem k rozsahu práce, není tolik.

I přesto, že práce nepřináší z hlediska teorie nedemokratických režimů a přechodů k demokracii nic převratného a objevného, autor prokázal schopnost samostatné analytické práce s jím nasbíranými daty především z druhotných zdrojů. Práce trpí některými nedostatky zmíněnými výše, mezi něž bohužel patří také horší srozumitelnost pro čtenáře vlivem často nepřesných nebo nejasných formulací. I tak ale splňuje nároky kladené na tento typ závěrečných prací.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 14. srpna 2017

Mgr. Tomáš Herčík